
VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2017)0308

Nobeli preemia laureaadi Liu Xiaobo ja Lee Ming-che juhtumid

Euroopa Parlamendi 6. juuli 2017. aasta resolutsioon Nobeli preemia laureaadi Liu Xiaobo ja Lee Ming-che juhtumite kohta (2017/2754(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone olukorra kohta Hiinas, eelkõige 21. jaanuari 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste rikkumiste kohta Hiinas, eriti seoses Liu Xiaobo kohtuasjaga¹, 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni ELi ja Hiina suhete kohta² ning 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2013. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas³,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini 30. juuni 2017. aasta avaldust seoses Liu Xiaobo olukorraga,
- võttes arvesse 22.–23. juunil 2017 Brüsselis toimunud ELi ja Hiina inimõigustealase dialoogi 35. vooru ning Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni (DROI) esimehe avaldust seoses selle dialoogiga,
- võttes arvesse 1.–2. juunil 2017 Brüsselis toimunud ELi ja Hiina tippkohtumist,
- võttes arvesse ELi 14. märtsi 2017. aasta avaldust ÜRO Inimõiguste Nõukogu 34. istungjärgul,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse 9. detsembri 2016. aasta avaldust seoses rahvusvahelise inimõiguste päevaga,
- võttes arvesse 2003. aastal alustatud ELi ja Hiina strateegilist partnerlust ning Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistuse 22. juuni 2016. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi uue Hiinat käsitleva strateegia elemendid“,

---

¹ ELT C 305 E, 11.11.2010, lk 9.

² ELT C 36, 29.1.2016, lk 126.

³ ELT C 316, 30.8.2016, lk 141.

- võttes arvesse üle 350 Hiina poliitilise aktivisti, teadlase ja inimõiguste kaitsja koostatud manifesti „Harta 08“, milles nõutakse sotsiaalseid, kohtusüsteemi ja valitsusreforme ning mis avalikustati 10. detsembril 2008, tähistamaks inimõiguste ülddeklaratsiooni vastuvõtmise 60. aastapäeva,
  - võttes arvesse 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et väljapaistev Hiina kirjanik ja inimõiguslane Liu Xiaobo kannab viimase 30 aasta jooksul juba neljandat ametlikku vanglakaristust; arvestades, et 2009. aastal määrati talle 11-aastane vanglakaristus „riigivõimu kukutamisele õhutamise“ eest pärast seda, kui ta oli aidanud koostada „Harta 08“ nime all tuntud manifesti; arvestades, et Liu Xiaobo kohtuprotsessis kasutati menetlust, mis ei võimaldanud tal endal ega tema esindajal viibida oma kohtuasja ametliku käsitlemise juures, ning tosinkonna riigi, sh mitme ELi liikmesriigi diplomaatidele keelati ligipääs kohtusaali kogu protsessi ajaks;
  - B. arvestades, et Liu Xiaobo abikaasa Liu Xia, kellele ei ole esitatud ühtegi süüdistust, on viibinud koduarestis alates 2010. aastast, mil tema mehele anti Nobeli rahupreemia, ning talle ei ole võimaldatud praktiliselt mingeid kontakte teiste inimestega, v.a lähimate pereliikmetega ja paari sõbraga;
  - C. arvestades, et 8. oktoobril 2010 andis Nobeli komitee Liu Xiaobole Nobeli rahupreemia „tema kauaaegse ja rahumeelse võitluse eest põhiliste inimõiguste ja põhivabaduste kaitseks Hiinas“;
  - D. arvestades, et Liu Xiaobo viidi hiljuti Hiina kirdeosas Liaoningi provintsis asuvast vanglast üle provintsi pealinnas Shenyangis asuvasse haiglasse, kus ta saab ravi seoses halvenenud tervisega, pärast seda kui tal diagnoositi kaugelearenenud maksavähk;
  - E. arvestades, et Hiina ametivõimud on lükanud tagasi Liu Xiaobo ja tema abikaasa taotlused saada ravi väljaspoolt Hiinat või viia ta üle oma koju Pekingis;
  - F. arvestades, et 29. juunil 2017. aastal avaldasid 154 Nobeli preemia laureaati ühise kirja Hiina Rahvavabariigi presidendile, milles nõudsid tungivalt, et Hiina valitsus lubaks Liu Xiaobol ja tema naisel Liu Xial sõita ravile välismaale;
  - G. arvestades, et väljapaistev Taiwani demokraatia-aktivist Lee Ming-che, kes on tuntud oma inimõigustealase tegevusega sotsiaalmeedias, kadus 19. märtsil 2017 pärast seda, kui oli Macaust sõitnud Zhuhaisse Hiina Guangdongi provintsis; arvestades, et Hiina Taiwani asjade büroo kinnitas pressikonverentsil, et Lee pidasid kinni „asjaomased organid“ ja ta on uurimise all kahtlustatuna „tegevuses, mis ohustab riiklikku julgeolekut“;
  - H. arvestades, et Hiina ametivõimud ei ole esitanud usutavaid tõendeid Lee Ming-che vastu tõstatatud tõsiste süüdistuste kinnituseks; arvestades, et Lee vangistamine toimus olukorras, kus Mandri-Hiina ja Taiwani vahelised suhted on halvenemas; arvestades, et Lee jagas aktiivselt teavet Taiwani demokraatliku poliitilise kultuuri kohta oma sõpradele Hiinas, kasutades selleks veebiplatvorme, mida Hiina valitsusel on hõlbus jälgida;

- I. arvestades, et Hiina on viimastel aastatel teinud edusamme majanduslike ja sotsiaalsete õiguste järgimises, mis tõendab, et Hiina riigi jaoks on esmatähtis tagada inimestele toimetulekuõigus, samas kui inimõiguste olukord Hiinas on 2013. aastast alates jätkuvalt halvenenud ning valitsuse vaenulik hoiak rahumeelse teisitimõtlemise, õigusriigi põhimõtte ja sõna- ja usuvabaduse suhtes on veelgi karmistunud, nagu hiljuti oli näha piiskop Peter Shao Zhumini puhul, kes 18. mail 2017 oma piiskopkonnast Wenzhou linnast vägivaldselt minema viidi;
- J. arvestades, et Hiina valitsus on vastu võtnud uusi seadusi, sealhulgas riikliku julgeoleku seaduse, terrorismivastase seaduse, küberjulgeoleku seaduse ja välismaiste vabaihenduste haldamise seaduse, mida on kasutatud avalikes väljaastumistes ja valitsuse rahumeelses kritiseerimises osalejate kui väidetavate riikliku julgeoleku ohustajate tagakiusamiseks ning teatavate üksikisikute ja ühiskonnarühmade üle tsensuuri, järelevalve ja kontrolli tugevdamiseks ning inimeste hirmutamiseks, et nad hoiduksid nõudmast inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte järgimist;
- K. arvestades, et möödunud kuul keeldus Kreeka valitsus toetamast ELi avaldust, milles kritiseeritakse aktivistide ja teisitimõtlejate jõhkrat kohtlemist Hiinas ning mis oli kavas esitada 15. juunil 2017 ÜRO Inimõiguste Nõukogule Genfis; arvestades, et see oli esimene kord, kui EL ei saanud õigustega tegelevale ÜRO kõrgele organile sedalaadi avaldust esitada;
- L. arvestades, et ELi ja Hiina pikaajalises partnerluses peaks püsivalt kesksel kohal olema inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte edendamine ja järgimine, tulenevalt ELi võetud kohustusest neid väärtusi oma välistegevuses kõrgel hoida ning Hiina väljendatud huvist samu väärtusi oma rahvusvahelises ja arengukoostöös järgida;
1. kutsub Hiina valitsust üles vabastama viivitamata ja tingimusteta koduarestist 2010. aasta Nobeli rahupreemia laureaadi Liu Xiaobo ja tema abikaasa Liu Xia ning võimaldama Liu Xiaobol saada ravi seal, kus tema ja ta abikaasa seda soovivad;
  2. nõuab, et Hiina ametivõimud võimaldaksid Lui Xiaobol kitsendusteta kokku saada oma perekonna, sõprade ja advokaadiga;
  3. kutsub Hiina ametivõime üles vabastama viivitamata Lee Ming-che, kelle süüasjaga seoses ei ole usaldusväärset tõendusmaterjali esitatud, andma teavet tema täpse asukoha kohta ning samal ajal tagama Lee Ming-chele kaitse piinamise ja muu väärkohtlemise eest ning võimaldama tal kohtuda oma perekonnaga, valida endale advokaat ja saada vajalikku arstiabi;
  4. peab endiselt äärmiselt murettekitavaks Hiina valitsuse pidevaid pingutusi kodanikuühiskonna tegevuses osalejate, sealhulgas inimõiguslaste, aktivistide ja advokaatide vaikima sundimiseks;
  5. tuletab meelde, et oluline on tõstatada Hiinas toimuvate inimõiguste rikkumiste teema igas Hiina ametivõimudega peetavas poliitilises ja inimõigustealases dialoogis, sealhulgas regulaarsete ja tugevamini tulemustele orienteeritud inimõigustealaste dialoogide käigus, lähtudes ELi võetud kohustusest väljendada suhetes Hiinaga tugevat, selget ja ühtset hoiakut; tuletab ühtlasi meelde, et seoses oma jätkuva reformiprotsessi ja üha laieneva ülemaailmse tegevusega on Hiina end sidunud

ülemaailmse inimõiguste raamistikuga, olles allkirjastanud mitmeid rahvusvahelisi inimõiguste lepinguid; nõuab seetõttu Hiinaga dialoogi jätkamist, et Hiina täidaks sellest tulenevaid kohustusi;

6. kutsub Hiinat üles ratifitseerima kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti;
7. peab kahetsusväärseks, et EL ei saanud 2017. aasta juunis ÜRO Inimõiguste Nõukogus Genfis esitada avaldust inimõiguste kohta Hiinas; kutsub kõiki ELi liikmesriike üles rakendama suhetes Hiinaga kindlat väärtustepõhist lähenemisviisi, ja loodab, et liikmesriigid ei tee ühepoolseid algatusi ega tegusid, mis võiksid õhnestada ELi tegevuse ühtsust, tulemuslikkust ja järjepidevust;
8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile.